

Càritas Diocesana de Barcelona

«Hem de continuar treballant per una societat que posi en el centre la persona i li ofereixi noves oportunitats»

Salvador Busquets

Director de Càritas Diocesana de Barcelona

«Els pobres són els descartats de la nostra societat.» Aquest Nadal fem nostra aquesta frase del papa Francesc per fer presents entre nosaltres totes les persones que la societat exclou.

Aquestes paraules volen donar veu a les persones que no en tenen perquè la nostra societat les descarta com a retalls sobrants de tela que han quedat esquinçades per la manca de feina, d'una xarxa familiar estable, d'un habitatge digne i segur, d'oportunitats i d'esperança.

La seva fragilitat i angouxa ens han de commoure i ens han de fer prendre consciència que compartim la mateixa dignitat i els mateixos drets. Solament així posarem en pràctica la responsabilitat que tenim de vetllar pel benestar comú.

A totes les persones que formem Càritas ens fa felices poder mostrar en aquestes pàgines que el que demanem no és una utopia i que hi ha una llum d'esperança, simbolitzada en tots els participants a la flashmob a favor de les persones sense llar del 26 de novembre. Aquell dia, a la plaça de Sant Jaume es va sentir la seva veu i van poder ser les protagonistes. Aquest gest va representar una nova passa en el seu camí per recuperar el dret a l'habitatge, l'acceptació social i el reconeixement.

Totes aquestes persones són part de la nostra societat i de Càritas. I dia a dia treballem amb il·lusió i esforç per teixir una fraternitat compromesa amb elles, arrelada en el fet de ser persones d'una sola família humana. Les seves veus i les seves mirades ens demanen que construïm plegats una societat inclusiva i solidària que les aculli tenint en compte les seves necessitats i capacitats.

Aquesta mirada acollidora cap a les persones més vulnerables és la que també ha tingut el cardenal Lluís Martínez Sistach al llarg dels anys que ha estat al capdavant com a arquebisbe de la diòcesi de Barcelona i president de Càritas Diocesana de Barcelona. Aprofito aquestes ratlles per expressar-li el nostre agraïment.

Per tot això, aquest Nadal us convido a continuar treballant per una societat que posi en el centre la persona i que ofereixi noves oportunitats a aquells a qui la societat descarta.

I aprofito aquestes dates per desitjar-vos, en nom de tota la família Càritas, un bon Nadal.

“Els pobres són els descartats de la nostra societat”
Papa Francesc

Tots som retalls. Càritas és un gran teixit de persones, vivències i gestos que ofereix noves oportunitats a qui la societat descarta.

Fem que tothom tingui un motiu per celebrar aquest Nadal.

 Disseny realitzat pels participants d'un taller sociolaboral de Càritas.	Col·labora www.caritasbcn.org Tel. 93 112 70 10	 Càritas Diocesana de Barcelona Un NO per a ningú.
---	--	---

Nadal 2015

Càritas Diocesana de Barcelona

Segons l'estudi europeu «Sophie», les persones emmalalteixen si no poden viure en un habitatge digne

«Érem autònoms i, d'un dia per l'altre, ens vam quedar al carrer fins que algú ens va parlar de Càritas»

Persones que viuen en situacions de sense llar, expliquen les conseqüències que té per a elles el fet de no poder viure en un lloc digne, adequat i estable

Text: **Cristina Aluja** / Fotografies: **Sergí Càmara**

«Habitatge és igual a salut». Amb aquesta contundència, **la Ghislaine** expressa la seva indignació amb relació a les conseqüències que té per al benestar d'una persona el fet de poder comptar o no amb un lloc digne on viure. Ella i el seu marit regentaven un restaurant al Raval de Barcelona i la crisi va ser com un vendaval que se'ls va emportar el negoci, l'estabilitat en la parella i, el més important, la pau: **«Érem autònoms i, gairebé d'un dia per l'al-**

tre, ens vam quedar al carrer, sense res, fins que algú ens va parlar de Càritas. Allí, ràpidament, vam trobar-hi una veu amiga, assessorament i tota l'ajuda necessària per encaminar de nou la nostra vida. L'haver patit tant ens ha deixat seqüeles: el meu marit té càncer. **Crec que el cos es queixa per tot el dolor acumulat».** La parella viu ara als pisos tutelats de l'Almeda, un recurs de Càritas per a persones en situació de sense llar. Càritas és per a

ells una llar on sentir-se protegits i valorats, i on poden assentar els pilars de la nova vida que reprenen.

La realitat del sensellarisme s'ha estès fruit de les desigualtats socials i d'una amalgama complexa de factors que fan difícil aturar-la: a l'Estat espanyol, 40.000 persones tenen dificultats per accedir i mantenir un habitatge digne, estable i adequat; i a Barcelona, són prop de 3.000 les que dormen al carrer, en assentaments o en recur-

sos residencials de les organitzacions socials de la ciutat. **Aquestes situacions són algunes de les que engloba el concepte de sense llar, que també significa viure en refugis per a dones, sota l'amenaça d'un desnonament, en un habitatge no apropiat segons la legislació, etc.**

La llista és àmplia i reflecteix les diferents dimensions d'una realitat que pot tocar de ple a qualsevol persona, ja que **la crisi ha fet que visquem més**

Càritas Diocesana de Barcelona

exposats a la fragilitat d'un sistema que, sense compassió, prioritza l'economia abans que les persones. Aquesta és, precisament, una de les denúncies que Càritas, juntament amb la Xarxa d'atenció a les persones en situació de sense llar (Xapsll), han fet en la jornada celebrada a la plaça de Sant Jaume de Barcelona perquè es conegui aquesta xacra i per instar els governs a posar-hi solució. Persones que han dormit o dormen al carrer o que viuen altres situacions de sense llar han llegit aquest document, que s'ha erigit com una veu unànime per reivindicar una llar digna per a tothom. Prop de 150 persones han participat en aquesta concentració al cor de la ciutat comtal, i també han participat en el que es coneix com una *flashmob*, una acció conjunta per denunciar la realitat del sensellarisme.

Una llar digna no la té tothom

La persona pot veure's abocada a una situació de sense llar perquè un seguit de situacions es desencadenen, fruit d'un efecte dominó: patir una malaltia, no poder accedir a un habitatge al mercat lliure i les organitzacions públiques tampoc no promouen suficients habitatges públics; no tenir ni amistats ni família; el fet que les administracions no centralitzin l'ajuda a les persones amb necessitats i que sovint aquestes hagin d'adreçar-se a diferents punts per resoldre qüestions com ara la feina, l'habitatge, etc.; tenir poca formació i, per tant, veure reduïdes les oportunitats laborals, etc.

La història de l'**Antoni Curtiñas** il·lustra molt bé com la vida, a vegades, pot deixar-nos fora de joc: «Vaig estar sis mesos dormint al carrer. Tot va començar quan vaig perdre la feina, no vaig poder pagar les factures i va arribar un punt que ni l'ajuda de familiars, amics o coneguts podia sostenir-me. **Vaig haver d'aixoplugar-me en parcs, edificis en obres, caixers automàtics,**

Antoni Curtiñas:
«Vaig haver
d'aixoplugar-me
en parcs,
edificis en obres,
caixers, etc.»

entrades de gimnasos, etc. Vivia en un estat de por crònica». El mateix sentiment d'indefensió, vulnerabilitat i nuesa té el Yassen, que fa dos anys que és al carrer i que acudeix cada dia al centre Folre per a persones sense llar de

El cartell que mostren aquestes persones té el lema de la campanya de Càritas Española: «Perquè és possible. Cap persona sense llar»

Badalona. **«El que vull realment és una feina. Sóc conscient que aconseguir un salari és l'única manera de sortir d'aquesta situació. El meu dia a dia és el sofriment i el fred. A Folre trobo caliu, em sento abrigat»**, explica. **L'Assun Casanova**, voluntària des de fa 20 anys d'aquest projecte de Càritas Diocesana de Barcelona, l'acompanya a la plaça de Sant Jaume. Vol estar al seu costat fins i tot avui, perquè sap molt bé que per a ell i els seus companys és molt important que es prengui consciència d'aquesta realitat, que els governs hi actuïn i que, sobretot, les persones que es troben en situacions com aquestes sentin que estan acompanyades. «La meva tasca, amb ell, és escoltar-lo, estar-hi present. Això és essencialment l'acompanyament. **Folre és per a ells la llar que tothom hauria de poder tenir: un lloc segur i protegit.»**

Espanya, el segon país de la UE amb més desigualtats

L'Estat espanyol és el segon país de la Unió Europea amb més desigualtats socials (el primer és Letònia). La crisi ha arrasat la vida de moltes persones que, havent quedat desprotegides per diversos motius, han hagut d'aprendre a conviure amb la pobresa. Algunes d'elles fa anys que no se'n surten i d'al-

tres han vist com tot s'ha capgirat en poc temps i se segueixen repetint amb incredibilitat que mai s'haurien imaginat que la pobresa els hauria tocat de ple. Sigui com sigui, la situació econòmica i la fragilitat del sistema social han alimentat i alimenten la maquinà-

ta realitat), que «sí és viable aconseguir que totes les persones tinguin una llar digna on viure, ja que altres ciutats europees han arribat a aquest punt».

Per la seva banda, **Jesús Ruiz**, portaveu de la Xarxa d'atenció a persones sense llar, ha recordat que «la qüestió rau també en el fet que les polítiques d'habitatge vagin a l'una amb les de la salut, les laborals, etc.». I és que la persona, quan cau en la pobresa, no ho fa només per un únic motiu; són diverses les realitats que convergeixen perquè aquesta situació es produeixi: haver-se trencat el fil que la mantenia lligada al mercat laboral, haver-se esquarterat les relacions amb els amics i la família; una malaltia o dolència sobrevinguda o que s'arrossegava en el temps; falta de protecció i suport per part de les administracions públiques, etc.

L'exclusió és un puzzle de moltes peces i l'habitatge n'és una. Les històries d'aquest reportatge il·lustren les diferents mirades que podem tenir amb relació a la realitat del sensellarisme. Evitar les conseqüències que aquesta xacra té per a la salut de les persones i, sobretot, per al trencament de la dignitat d'aquestes, és una qüestió de consciència i compromís. Amb la clau d'un habitatge no només obrim la porta al futur d'una família sinó també a la llar dels seus somnis i projectes comuns.

Yassen:
«El que vull
realment
és una feina»

ria de l'exclusió, un fenomen imparable si entre tots i totes no compremem, finalment, que **«la persona ha de ser al centre»**. Aquest és un dels missatges que **Tere Bermúdez**, responsable del programa de Sense Llar i Habitatge de Càritas Diocesana de Barcelona, ha expressat en la concentració a la plaça de Sant Jaume per visibilitzar el sensellarisme. Bermúdez també ha recordat, fent referència al lema de Càritas Española **«Perquè és possible. Cap persona sense llar»** (aquesta entitat fa més de 20 anys que organitza una campanya per fer més visible aques-

Càritas Diocesana de Barcelona

El cardenal Lluís Martínez Sistach, 11 anys com a president de Càritas Barcelona

El cardenal Lluís Martínez Sistach conclou la seva etapa com a arquebisbe i també com a president de Càritas Diocesana de Barcelona. Per això, volem retre-li un homenatge a través d'aquestes ratlles destacant els principals projectes i preocupacions que l'han acompanyat aquests 11 anys al capdavant de la institució. **L'any que va encetar la presidència, el 2004, encara era de bonança econòmica; la crisi no era a l'horitzó, per bé que alguns experts i Càritas ja alertàvem de les desigualtats socials** i de la persistència de la pobresa. Des de la nostra institució veiem com els ciments d'aquesta bonança econòmica no eren sòlids: el mercat laboral era precari i s'havia apostat per un model d'ocupació basat en la construcció i en els serveis, de baixa qualificació professional.

Anys més tard, esclatava la bombolla immobiliària i s'esquerdava també el dinamisme en l'ocupació, el sistema de benestar social, etc. L'escena era com un terratrèmol que deixava milers de víctimes sota les runes. **Moltes d'aquestes persones acudien a nosaltres perquè perdien casa seva, la feina, el benestar personal i familiar. Començava el trencament i, amb ell, la pèrdua de la dignitat.**

Agraïm al cardenal l'esforç per adaptar-se a la situació canviant i per donar resposta a les realitats socials que hem viscut els últims anys, en els quals tots i totes hem estat exposats a caure en la pobresa. Des d'aquest article volem agrair-li especialment la iniciativa de posar en marxa el projecte *Joves a l'atur*, per ajudar la gent més jove a trobar feina. **Joves a l'atur va ser la llavor del que posteriorment ha estat el Servei d'Acompanyament a l'Ocupació**, des del qual acompanyem persones que fa més d'un any que són a l'atur i amb familiars al seu càrrec perquè recuperin la confiança en si mateixos i perquè reforcin habilitats i competències per poder optar a una feina. Aquests anys com a president de Càritas Barcelona, el cardenal M. Sistach ha demostrat la força i la perseverança necessàries per encarar una situació social i econòmica molt complexa, a la qual els últims mesos s'ha sumat la crisi dels refugiats. Tot plegat, un escenari que ha estat un repte i que alhora ens parla de l'esperança, del compromís i de la fe.

Gràcies!

El cardenal, en la missa celebrada a la Sagrada Família per retre homenatge al voluntariat de Càritas

El cardenal Lluís Martínez Sistach en la presentació de la pel·lícula *Samba*, als cinemes Cinesa de Barcelona